

Koronapandemia on aiheuttanut useita muutoksia myös yliopisto-opetukseen. Vaikka luennot on ollut melko helppo siirtää etäalustoille, sisältää geotieteiden opiskelu paljon sellaista, jota on vaikea korvata etäluennoilla. Alla olevista koosteista pääsemme lukemaan korona-ajan tunnelmia Geotalossa (Åbo Akademi ja Turun yliopisto) sekä Helsingin yliopistossa.

The corona pandemic has caused several changes in university education. While lectures are fairly easy to transfer to remote platforms, studying geosciences involves also practical topics and skills, which are difficult to teach only through remote lecturing. From the compilations below, we get to read thoughts related to teaching during the corona pandemic at the Geohouse (Åbo Akademi University and the University of Turku) and the University of Helsinki. For example, organizing field courses has required a completely new kind of thinking. At the Geohouse, field exercises were conducted through independent observations, and at the University of Helsinki, the field course was held in an urban setting.

Opetuskokemuksia Geotalosta

KAISA NIKKILÄ

Koronavuoden havainnoista yksi liittyy selkeästi vuorovaikutuksen syntymiseen: sekä opiskelijat että opettajat huomasivat vuorovaikutuksen syntymisen olevan haastavampaa lähiopetukseen verrattuna. Lisäksi kontaktiopetusta on jouduttu korvaamaan esimerkiksi itsenäisillä tehtävillä ja tallennetuilla opetusvideoilla. Opiskelijapalautteen perusteella erilaiset etäalustojen interaktiiviset työkalut voisivat olla hyvä tapa lisätä vuorovaikutusta, mutta näiden käyttö on toistaiseksi ollut vähäistä. Vaikka kontaktiopetusta on pystytty korvaamaan ei yksikään video tai etätehtävä opeta ensimmäistä vuosikurssilaista käyttämään geologikompassia, edesauta ryhmäytymistä tai anna kokemusta kenttä- tai laboratoriotyön todellisuudesta.

Pedagogisten ratkaisujen lisäksi haasteita etäopettamiseen on tuonut esimerkiksi opetuksen hallintaan liittyvän työmäärän kasvu, kun yhteydenpito opiskelijoihin on tapahtunut pääosin sähköpostilla. Toisaalta etäyhteyksien käyttö henkilökohtaiseen palautteenantoon on koettu hyväksi. Yllättävää harmia ovat aiheuttaneet tekniset ongelmat etäalustoilla tai opiskelijoiden käyttäjätunnuksissa.

Kuva 1. Aurajoen rannan sulfidisedimentteihin tutustuttiin opiskelijoiden kanssa kävelen Turun Yo-kylässä. Sedimenttien karakterisointi ja riskiarviointi, kemialliset analyysit ja kokeet tehtiin menestyksekkäästi kentällä, normaalin laboratorion sijaan. Kuva: Peter Österholm.

Figure 1. Excursion by foot to examine sulfidic sediments along Aurajoki river in Turku student village. For characterization and risk assessment, chemical analysis and experiments, normally conducted in the laboratory, were successfully carried out in the field. Photo: Peter Österholm.

Vaikka pandemian rajoitukset aiheuttivat keväällä 2020 suuria muutoksia opetukseen ja saivat aikaan monelle harmaita hiuksia erityisesti kevään kenttäopetuksen järjestämisen suhteen, on kulunut vuosi sytyttänyt monen opettajan kohdalla myös kipinän opetuksensa

kehittämiseen ja uusien opetusmenetelmien kokeilemiseen, kuten luentojen nauhoittamiseen, mikä on koettu opiskelijoiden suunnalta hyväksi käytännöksi. Positiivista on ollut myös opiskelijoiden motivaatio itsenäisesti tehtäviin kenttähavaintoihin ja havaintojen korkea taso. Hyvänä kokemuksena koettiin myös laboratoriotöiden korvaaminen kentällä tehtävinä laboratoriotutkimuksina (kuva 1). Näitä opetusmenetelmiä suositetaan varmasti myös rajoitusten jälkeisessä opetuksessa.

Vuosi on tuonut opettajan näkökulmasta siis paljon positiivisia kokemuksia, joita ei olisi osannut ennalta ajatella. Pitkittyneen etäopetuksen vaikutukset opiskelijoiden jaksamiseen ja osaamiseen näemme lopullisesti vasta tulevaisuudessa.

FT KAISA NIKKILÄ
(kaisa.nikkila@abo.fi)

*Kirjoittaja on kallioperägeologian yliopisto-opettaja
Åbo Akademista.*

Korona-ajan kenttäkurssilla Itä-Helsingissä

AKU HEINONEN

Helsingin yliopistossa geotieteiden kandidatin ohjelman kallioperäkartoituskurssin viikon mittainen kenttäjakso oli suunniteltu pidettäväksi perinteisesti Tampereen liuskejakson maisemissa 2020 toukokuussa Hyttiälän metsäsaamalla käsin, mutta kenttäopetus jouduttiin keväältä perumaan kokonaan. Kenttätyöskentelyä edeltävät luennot ja paikkatietoharjoitukset pidettiin etänä alkuperäisen aikataulun mukaisesti keväällä ja esimerkiksi GIS-harjoitukset valmisteltiin kokonaan uusiksi avoimen lisenssin ohjelmistoille, jotta työvälineet olivat varmasti kaikkien opiskelijoiden käytettävissä. Itse kenttätyöskentely siirtyi syksylle ja sen ajankohdaksi valikoitui elokuun viimeinen viikko.

Koska majoitusvarausten siirtäminen Hyttiälään ei onnistunut elokuuksi, kurssin kenttäosuus toteutettiin pääkaupunkiseudulla. Myös kenttäosan ohjelma ja sisältö suunniteltiin rakenteellisemmin aiempien vuosien itsenäisen työskentelyn jäädessä pienempään rooliin. Kenttäosuuden ensimmäisen päivän aikana opiskelijoiden kanssa kertailtiin rastikoulutuksen merkeissä keväällä opittuja tietoja ja taitoja ja harjoiteltiin kenttähavaintojen

ja -mittausten tekemistä käytännössä. Toisena päivänä järjestettiin rakennegeologian teemaharjoitus Vuosaassa, Uutelan alueella. Lopuviikko kului itse kallioperäkartoituksen parissa pienryhmissä Itä-Helsingissä. Kartoitusraportit ja kartat laadittiin samalla periaatteella kuin aikaisemminkin.

Vuoden 2020 kenttäkurssin muutoksiin vaikutti sekä geologisesti että asutusluonteeltaan erilainen kenttätyöalue. Urbaani työskentely-ympäristö aiheutti uusia huomioitavia asioita niin työturvallisuuteen kuin käytännön kartoitustyöhön (kuva 2). Esimerkiksi vasarat jätettiin suosiolla kotiin, eli minkäänlaista näytteenottoa ei tehty eikä uusia paljastuksia myöskään avattu. Vasarointia päästiin harjoittelemaan ainoastaan maanantain rastikoulutuksen aikana. Haasteita vuoden 2020 kurssille aiheutti myös se, että kartoitusviikkoa edeltävät luennot pidettiin kuukausia aikaisemmin keväällä, jolloin osa läpikäydyistä asioista oli jo saattanut unohtua kesän aikana.

Kenttäkurssilta saatiin hyviä oppimistuloksia myös näin toteutettuna ja koulutuksellisesti kurssilla käytiin läpi samat asiat kuin aikaisempina vuosina. Pääkaupunkiseudulla